

54151307: สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

คำสำคัญ: เลขนศิลป์สิ่งแวดล้อม / อัตลักษณ์ / ล้านนา

ณัฐพร เทียวพานิช: การออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมอัตลักษณ์ล้านนา. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์: อ.ดร.ชลฤทธิ์ เหลืองจินดา และ อ.ดร.รัฐพงษ์ อังกสิทธิ์. 199 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ล้านนา โดยมีจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่กรณีศึกษา วิธีการวิจัย คือ รวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร และลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมเดิม และศิลปวัฒนธรรมล้านนา จากนั้นได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา เพื่อหาอัตลักษณ์ที่เหมาะสม เบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการออกแบบจำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนาได้ทำการคัดเลือกให้เหลือเพียงรูปแบบเดียวที่ดีที่สุด และนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาผลงาน จากนั้นนำงานออกแบบไปประเมินผลกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน และประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา เพื่อตรวจสอบผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา แบบสอบถามคัดเลือกงานออกแบบ แบบประเมินวัดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และแบบประเมินผลงานออกแบบกับผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมที่ได้แนวคิดมาจาก วิหารและลวดลายประดับสถาปัตยกรรม โดยมีวิหารวัดต้นแก้วเป็นต้นแบบของวิหารล้านนา ออกแบบด้วยการตัดทอนระดับ Indexical Image สื่อสารแบบตรง โดยนำองค์ประกอบของวิหารมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของการออกแบบ สามารถออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ล้านนาได้ในระดับ “มาก” และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ คือ ระบบป้ายสัญลักษณ์สามารถสื่อสารได้ชัดเจน เข้าใจง่าย มีความโดดเด่นเป็นที่สนใจสำหรับนักท่องเที่ยว มีความเป็นเอกภาพ ทั้ง รูปร่าง รูปทรง ขนาด สี และตัวอักษร มีความเป็นสากลภายใต้อัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น รูปแบบมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับจังหวัดเชียงใหม่ได้

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

54151307: MAJOR: VISUAL COMMUNICATION DESIGN

KEY WORDS: ENVIRONMENTAL GRAPHIC / IDENTITY / LANNA

NATAPORN THEOPANICH: ENVIRONMENTAL GRAPHIC DESIGN FOR LANNA IDENTITY. THESIS ADVISORS: CHOLRIT LUANGJINDA, Ph.D. AND RATTAPONG ANGKASITH, Ph.D. 199 pp.

The objective of this research is to study an Environmental graphic design for Lanna identity. Chiang Mai is chosen as a case study. The research methodology started from data collectly from related document and fieldwork in order to investigate existing way finding system in the study area and study of Lanna culture. At that point researcher has interviewed the experts in order to discover the most appropriate Lanna identity. In the beginning, 3 styles of signage system has been designed, then were brought to the same experts to select the best one style and their suggestions were taken for further development. The selected style was then evaluated by the samples of 100 populations in the area of Chiang Mai district. Besides, assessed by both designing expert and Lanna culture expert then check the result if it reacts the established assumption and objective. The equipment for this research is a structured interview of the experts, questionnaires to choose the approved, evaluation form for samples and evaluation form for the experts. The data were collected and analyzed by descriptive statistics.

An Environmental graphic design, inspired by Vihara and Decoration of Lanna, is designed by "Indexical Image: Denotation". The structure and style of Vihara is brought to apply with the design of Wayfinding system. The result of the research is stated that this design can reflect the culture of Lanna and can be used functionally according to regular principle. The design communicates clearly and outstanding which is eye-catching to tourists. The work is also very unique in terms of shape, dimension, color and typography. It substantially looks international under localization identity which makes the image of Chiang Mai province more attractive.

Department of Visual Communication Design Graduate School, Silpakorn University
Student's signature Academic Year 2013
Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ชลฤทธิ์ เหลืองจินดา และอาจารย์ ดร.รัฐพงษ์ อังกสิทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรการออกแบบนิเทศศิลป์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา รศ.ดร.วรลัญจก์ บุญยสุรัตน์ ผศ.ลิปิกร มาแก้ว อาจารย์สนั่น ธรรมธิ อาจารย์ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ อาจารย์ประสงค์ แสงงาม ผู้อำนวยการณรงค์ เหล็กสมบูรณ์ ผู้อำนวยการนิเทศฯ กนกมงคล และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ผศ.อาวิน อินทร์ซี่ อาจารย์ ดร.ชุมพร มูรพันธุ์ และอาจารย์ณพงศ์ หอมแยม ที่ช่วยให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบผลงาน จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบประเมินงานออกแบบ ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ เอกสาร บทความ และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณ นางสาวเจนจิรา บุญมีโชค เพื่อนร่วมเดินทางในการเก็บข้อมูล จังหวัดเชียงใหม่ ขอขอบคุณ นางสาวรพี ปิละมานนท์ (พี่ปาย) นายพิชเนศ อิศรมงคลรักษ์ (พี่กอบ) นางสาวชนินาถ จอมมั่นคง (พี่ชะ) นางสาวรพีพร สร้อยสุดารัตน์ (พี่เนย) และพี่ๆเพื่อนๆ ในสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณครอบครัวโดยเฉพาะ คุณพ่อ นายนิพนธ์ เทียวพานิช คุณแม่ นางสมลักษณ์ เทียวพานิช ผู้คอยให้การส่งเสริมและสนับสนุนในทุกๆเรื่อง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณพี่สาว นางสาวเอสมภรณ์ เทียวพานิช ผู้ให้การช่วยเหลือทางด้านภาษาอังกฤษ และด.ช.พรภักดี เทียวพานิช (น้องนาซี) ผู้เป็นกำลังใจที่ดีที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้